

VZPODBUDE ZA ZDRAV RAZVOJ GOVORA (povzetek predavanja)

OŠ Šenčur

ŠOLA ZA STARŠE

DNE: 14.10.2010

PREDAVATELJICA: logopedinja Barbara Ogričevič

Zapisala: Tanja Bogataj

-
1. Otroka spodbudi h govoru **IZKUŠNJA** (otrok naj dobi predstavo o besedi, z vsemi čutili naj besedo »občuti«, pomembno je, da ima otrok pravilno razvite možgane že ob rojstvu).
  2. Otroci dobijo največ izkušenj o svetu **PREKO UST** (zato vsako stvar nosijo v usta; starši večkrat zmotno mislimo, da nosijo stvari v usta zaradi rasti zob).
  3. Govor z otrokom naj bo **razločen, jasen, kratek**;
  4. Za otroke so najpomembnejše: IGRA, GIBANJE in ČAS.
  5. Razvoj govora delimo na 3 obdobja:
    - a) **0-2 let** – predgovorno obdobje (najpomembnejše vzpodbude)
    - b) **3-7 let** – predšolsko obdobje
    - c) **šolska doba** (opismenjevanje)
  6. Otrok ob sesanju dudu oz. cuclja oblikuje jezik. Če je dudu ploščata, je to **slabo** za razvoj govora, saj jezik ni v pravilnem položaju – pasiven jezik. Cuzanje prsta je izredno neprimerno, ker otrok s palcem potiska nebo navzgor in to onemogoča pravilno izgovorjavo glasov.

7. Razvoj govora se začne že s pravilnim **HRANJENJEM** takoj ob rojstvu otroka!
8. Zelo pomembno je, da otrokom kmalu začnemo dajati trdnejšo hrano, da začnejo **GRISTI** – pomembno za razvoj govora. Otrok na začetku dela s pomočjo refleksov, nato se uči določenih spretnosti. S **POŽIRANJEM** trenira glasove *k, h, g*, saj razgibava mehko nebo.
9. Ko začnemo otroka hraniti na žlico (**nekje pri 1,5 let naj otrok dobi trdo hrano, pri 1 letu naj pije iz lončka!**), je pomembno **GIBANJE USTNIC** – prav tako za razvoj izgovorjave nekaterih glasov. **Pomembno:** majhno žličko položimo na jezik, nato pa jo potegnemo ven naravnost iz ust (nikakor se smemo žličke premikati v smeri navzgor).
Ko otrok grize, žveči, premika jezik, je to pomembno za razvoj glasov t, d, l.
10. Pri odvajanju otrok od pitja iz stekleničke, pazite, da daste lonček čisto na rob ust (le tako bo otrok sam aktiven, jezik bo v pravilnem položaju); otrok se nauči **SRKATI** in **DIHATI** skozi nos;
11. **Pitje iz stekleničke v leže je neprimerno**, ker gre pri tem za nepravilno požiranje (otrokov jezik in mišice niso aktivne na pravilen način) – pojavijo se napake pri dihanju in govoru. Včasih se nam zdi, kot da otrok »globoko« diha, to pa nastane zato, ker tekočina priteče v določene kanale, kamor ne bi smela; otroci, ki pijejo iz steklenice v leže, so večkrat tudi bolni, ravno zaradi nepravilnega požiranja.
12. Nikar ne hodite za otrokom z žlico po celem stanovanju, ker vas skrbi, da še ni pojedel zadosti in da bo lačen. **VEDNO** naj otrok je pri mizi, brez igrač, brez TV-ja. **Pri hranjenju MORA biti RED!**

13. Do 5. leta starosti naj bi otrok znal dvigniti jeziček, ga gibati levo, desno, na nebo, dol...
14. V primeru, da otrok do 3. leta ne zna dati jezička ven, poiščite pomoč. Večkrat nas splošni zdravniki odslovijo, češ, saj je še čas za normalen razvoj govora. **VEDNO kadar sumite, da razvoj govora ni pravilen, vztrajajte, da otroka pregledajo strokovnjaki!** Lahko gre za to, da otrok ne sliši dobro (to lahko sami preverimo tako, da se postavimo 6m od otroka in mora otrok slišati naš šepet), lahko ima težave zaradi nepravilnosti delovanja možganov, lahko, da otrok glas sliši, vendar ne more pretvoriti slišanelega v izgovorjavo...)
15. Pomemben za razvoj govora je tudi **SREDINSKI IZPIH**. Lahko ga treniramo: pihanje v ping pong žogico, pihanje svečk, pri pihanju piščali bodimo pozorni, da otrok ne drži piščali z zobmi, ampak da jo objame z usti;
16. **Pravilno brisanje otrokovih noskov**: otroku zamašimo eno nosnico, nato otrok pihne; ponovimo postopek z drugo nosnico; pazimo, da je robček majhen in da otroku ne prekrije večjega dela obraza (npr. oči), ker to otroka zelo moti in si potem naslednjič noče brisati nosa; robčki naj bodo mehki, primerni.
17. Z otrokom **PREKO IGRE** delajmo naslednje vaje - **vzpodbude**:
- a. *tiktakanje ure (jeziček levo, desno)*
  - b. *muca pije mleko in se oblizuje (oblizovanje okoli ust)*
  - c. *oponašanje plavanja rib*
  - d. *brenčanje čebele (bbbbzzzzzzzzzz)*
  - e. *žaganje (žžžžžž....)*
  - f. *vlak (čččččč)*
  - g. *in druge zanimive igrice, kjer otroka spodbujate k pravilnemu razvoju govora*
18. **Jecljanje** je od 3. do 5. leta razvojno sprejemljivo. Kadar se pojavi

poleg jecljanja še premikanje oči, gibanje telesa ob govoru ali drugi znaki, je potrebno poiskati pomoč. Pogosto je jecljanje odraz čustvene zagate. Otroku, ki jeclja, NIKDAR ne smemo reči: »Počakaj, počakaj! Počasi povej!«, saj mu s tem stalno govorimo: »Ej, ti jecljaš!«. Reševanje težav: veliko spanca, veliko gibanja, mirno okolje, dnevni ritem, petje.

19. Otrokom dajmo ČAS, da stvari dokončajo. Prevečkrat otrokom vsiljujemo igro, ga obremenjujemo z dejavnostmi in dnevnimi obveznostmi.

Otrok potrebuje za zdrav in pravilen razvoj veliko IGRE in GIBANJA.